

ΑΓΙΟΙ ΤΗΣ ΑΙΝΟΥ

Κείμενο: ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΠΕΡΡΑΚΗΣ

Ἡ Αἶνος, μιά ἀπό τίς σημαντικότερες βυζαντινές πόλεις τῆς Θράκης εἶχε σημαντική πνευματική παρουσία κατά τή βυζαντινή¹ καί μεταβυζαντινή περίοδο² καί ἔντονα ἀνεπτυγμένη θρησκευτικότητα, ὅπως φαίνεται ἀπό τήν πληθώρα τῶν ναῶν καί μοναστηριῶν τῆς πόλεως καί τῆς περιφέρειᾶς της³. Μέσα σέ ἕνα τέτοιο περιβάλλον εἶναι σχεδόν ἀναμενόμενη ἡ ἀνάδειξη κάποιων ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι ζῶντας μιά πολύ κοντινή σχέση μέ τό Θεό ἀξιώθηκαν ἀπό Αὐτόν νά γευθοῦν τό δῶρο τῆς ἀγιότητος. Μεταξύ τῶν πολλῶν ἀνά τούς αἰῶνες ἀνωνύμων σέ μᾶς, ὄχι ὁμως καί στό Θεό, ἀγίων ἢ θεία χάρη ἐπέτρεψε νά γνωρίσουμε πρός ἐνίσχυσή μας ἀπό τήν Αἶνο δύο ξεχωριστά της τέκνα, τήν **ὀσία Σοφία** ἀπό τή μεσοβυζαντινή περίοδο, καί τόν **ὀσιομάρτυρα Ἀγαθάγγελο** ἀπό τή μεταβυζαντινή. Ἡ μνήμη τῆς πρώτης τιμᾶται τήν **4η Ἰουνίου**, ἐνῶ τοῦ δευτέρου τή **19η Ἀπριλίου**. Ἄς εὐχηθοῦμε ἡ σύντομη αὐτή ἀναφορά νά ξαναφέρει στή μνήμη μας τούς δύο αὐτούς ἀγίους, οἱ ὁποῖοι ἄν καί λίγο λησμονημένοι ἀναμφίβολα ἀποτελοῦν ἀπό πνευματικῆς ἀπόψεως μέγιστη αἰτία καυχήσεως γιά τήν πόλη τῆς Αἶνου, καί νά λειτουργήσῃ ὡς ἔναυσμα γιά μιά προσπάθεια ἐορτασμοῦ τῆς μνήμης τους.

---

¹ Ἄς μνημονεύσουμε χάριν παραδείγματος τόν καταγόμενο ἀπό τήν Αἶνο χρονογράφο Ἐφραίμ, πού ἔζησε κατά τά τέλη τοῦ 13ου καί τίς ἀρχές τοῦ 14ου αἰώνα. Γιά αὐτόν καί τό ἔργο του βλ. Od. Lampsidis, *Beiträge zum byzantinischen Chronisten Ephraem und zu seiner Chronik*, Athen 1972· Ἐφραίμ τοῦ Αἰνίου Χρονογραφία. Κείμενο –μετάφραση – σχόλια Ὁδ. Λαμψίδη, [Ακαδημία Ἀθηνῶν. Βιβλιοθήκη Ἑλλήνων Συγγραφέων], Κέντρον Ἐκδόσεως Ἔργων Ἑλλήνων Συγγραφέων, Α' -Β', Ἀθήναι 1984-1985.

² Ἐξέχουσα μορφή κατά τά τέλη τοῦ 16ου καί τίς ἀρχές τοῦ 17ου αἰώνα ἀναδείχθηκε ὁ πολυγραφότατος λόγιος, συγγραφέας καί κωδικογράφος Γεώργιος Κόντης, ρήτωρ τῆς Μητροπόλεως Αἶνου καί ἐκδικος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας. Γιά αὐτόν καί τό ἔργο του βλ. Λαμπρινή Μάνου, Γεώργιος Κόντης, ρήτωρ Μητροπόλεως Αἶνου καί ἐκδικος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας. Βίος καί ἔργο, *Βυζαντινά* 25 (2005), 293-313· Μανόλης Γ. Βαρβούνης, Ο Γεώργιος Κόντης ρήτωρ Αἶνου καί ἡ λαϊκή κηρυγματική του 17ου αἰώνα, *Θρακική Επετηρίδα* 11 (1999-2009), 49-99.

³ Σχετικά μέ τούς πολυάριθμους ναούς τῆς πόλεως καί τίς μονές τῆς περιφέρειᾶς της βλ. Θανάσης Παπαζώτος, Σχεδιάσμα περί τῶν μνημείων τῆς Αἶνου ἕως τίς ἀρχές τοῦ παρόντος αἰῶνος, *Θρακική Επετηρίδα* 9 (1992-1994), 87-124 (στό ἔξης: Παπαζώτος, Σχεδιάσμα). Γιά νεότερα στοιχεῖα καί βιβλιογραφία βλ. Ἰωάννης Μ. Περράκης, Εὐάγγελος Λουκματζῆς (1904-2001). Ἀναμνήσεις ἀπό τήν ἀλησμόνητη Αἶνο, *Τα Νίτκα* 11 (1-6/2010) 2-8, 12 (7-12/2010) 2-9, 13 (1-6/2011) 2-10, 14 (7-12/2011) 2-9. Γιά τίς μονές τῆς περιοχῆς τῆς Αἶνου εἰδικά βλ. Υ. Ötügen- R. Ousterhout, Notes on the monuments of Turkish Thrace, *Anatolian Studies* 39 (1989) 131-138.